

Jaarvergadering goed bezocht

Bijna 100 leden van de VVAM verzamelden zich op 8 april jl. in gebouw 77 van de Simon Stevinkazerne in Ede voor de 26ste Algemene Ledenvergadering. Deze locatie was geregeld door ons bestuurslid Gerard Gijsbertsen, die als beroepsofficier werkzaam is bij de Nederlandse Landmacht. Gerard had niet alleen de logistieke leiding op die dag, maar hij had ook gezorgd dat in de zaal een aantal kleine exposities was neergezet, die verband hielden met de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in Ede en omgeving.

De vergadering zelf verliep zeer vlot. Bijzondere punten waren de bestuursverkiezing, de contributieverhoging en de uitleg van de heer Frans Smolders over de vernieuwing van het Airborne Museum.

Eugène Wijnhoud had te kennen gegeven dat hij na tien jaar bestuurslidmaatschap wilde aftreden. Met welgekozen woorden gaf voorzitter Ben Kolster een overzicht van het vele werk dat Eugène in de afgelopen jaren voor de VVAM heeft gedaan. Hoewel hij actief was op veel terreinen, was hij vooral de man die allerlei excursies en themadagen organiseerde. Gelukkig heeft hij aangegeven dat hij ook na zijn aftreden nog wel wil assisteren bij het organiseren van dergelijke evenementen. Als dank voor zijn inzet ontving hij uit handen van de voorzitter een digitale fotocamera. Bart van Genderen uit Heelsum werd benoemd tot nieuw bestuurslid.

De contributieverhoging, die in de uitnodigingsbrief voor de jaarvergadering werd voorgesteld, kreeg de goedkeuring van de aanwezige leden.

Vervolgens legde directeur Frans Smolders van het Airborne Museum uit welke plannen er zijn t.a.v. de toekomst van het museum (zie ook elders in dit blad). Na afloop van de vergadering kreeg iedereen een lunchpakket en na de lunchpauze hield Gerard Gijsbertsen een lezing over de gebeurtenissen op en rond de Ginkelse Heide in de oorlogsjaren. Het was een systematisch verhaal, dat hij illustreerde met een groot aantal zeer bijzonder foto's. Vervolgens gingen de heren Janse en Van de Weerd in op een aantal speciale onderwerpen.

Hierna ging het hele gezelschap, gewapend met een fraaie, door Gerard Gijsbertsen samengestelde excursiegids naar de Ginkelse Heide. Daar werd op een

FOTO: HENNY KOLSTER

8 april 2006. Ter gelegenheid van zijn afscheid ontvangt Eugène Wijnhoud uit handen van Ben Kolster een digitale fotocamera.

aantal plaatsen door de heren Bakker, Verhoef, Peters en Van de Weerd uitleg werd gegeven over de gebeurtenissen tijdens de Slag om Arnhem.

Al met al was het een bijzonder informatieve dag en onze speciale dank gaat uit naar Gerard, die zeer veel werk heeft verzet om het geheel tot een succes te maken.

Website Vereniging Vrienden

Begin mei ging een lang gekoesterde wens van de VVAM in vervulling: een eigen website. Hierop wordt informatie gegeven over allerlei zaken betreffende de Vereniging, zoals evenementen, en onderwerpen die mogelijk interessant zijn voor onze leden.

Een website heeft veel voordelen. Een daarvan is de mogelijkheid van een snelle informatievoorziening. De Nieuwsbrief verschijnt maar vier keer per jaar en kan niet altijd actueel nieuws melden. Een website kan wekelijks worden bijgehouden en blijft daardoor up-to-date.

Op den duur zal het relatief dure drukwerk van de Nieuwsbrief steeds meer worden gebruikt voor artikelen over historische onderwerpen, de Slag om Arnhem betreffend.

De website van de VVAM is ondergebracht bij die van het Airborne Museum (www.airbornemuseum.com). Daarop het woordje 'Vrienden' aanklikken om op de site van de VVAM te komen.

Financiering gezocht voor vernieuwing museum

De ambitieuze plannen voor de vernieuwing en vergroting van het Airborne Museum beginnen steeds meer vorm te krijgen. Modernisering is volgens directeur Frans Smolders en het bestuur van de Stichting Airborne Museum noodzakelijk om de ontwikkelingen in de museumwereld te volgen en ook in de toekomst voldoende bezoekers te trekken. Niet alleen de tentoonstelling zal gaan veranderen, ook de organisatie van het museum moet verder worden geprofessionaliseerd. Daarbij zal o.a. het aantal betaalde medewerkers moeten worden uitgebreid van drie naar zes personen. Vooruitlopend daarop is onlangs een part-time educatief medewerkster aangesteld. Haar naam is Sanne Nicholas en zij houdt zich o.a. bezig met de contacten met scholen. Men hoopt in de toekomst vooral meer bezoekers te gaan trekken uit Duitsland en Polen. Om die reden zal in het nieuwe museum meer aandacht worden besteed aan het Poolse en het Duitse aandeel in de slag. De kosten van de vernieuwing van het Airborne Museum worden geschat op tussen de vier en vijf miljoen euro. Door middel van een grootschalige fondsenwervingscampagne moeten deze gelden bijeen worden gebracht.

Militaire Willemsorde voor de Poolse Brigade

Op 31 mei ontving de Poolse Parachutisten Brigade in Den Haag uit handen van Koningin Beatrix de Militaire Willemsorde. Generaal Majoor Stanislaw Sosabowski kreeg postuum de Bronzen Leeuw. Omdat dit nummer op de betreffende datum al naar de drukker was, zullen we over de uitreiking verslag doen in de volgende editie van de Nieuwsbrief.

Nieuwe figuren in de diorama's

Onlangs zijn er twee nieuwe figuren toegevoegd aan de diorama's in het museum.

In het diorama van de gewonden in de kelder is een figuur geplaatst die The Reverend A.H.W. Harlow uitbeeldt. Bill Harlow was 'Senior Chaplain' van de divisie. De eerste dagen van de slag was hij werkzaam op het hoofdkwartier in Hartenstein, waar hij dokter Randall assisteerde. Zijn geschiedenis is te lezen in het boek 'Verscheurde Horizon' van Chris van Roekel. De specifieke uitrusting en attributen voor een 'Reverend' waren al enkele jaren geleden door bemiddeling van Chris van Roekel geschonken door het museum van de Chaplains in Engeland.

De tweede figuur betreft een Duitse 'Kriegsberichter'. Deze is opgesteld in de vitrine in de z.g. 'Duitse zaal' op de eerste verdieping van het museum. Het uniform en de Leica camera waren enkele jaren geleden aangekocht door de VVAM en geschonken aan het museum.

Om de figuren er zo realistisch mogelijk uit te laten uitzien, zijn de hoofden en handen ook deze keer weer gemodelleerd door de heer Van de Water, medewerker van het Legermuseum in Delft. Voor de figuur van Harlow is een nieuw type flexibele pop gebruikt. Deze is, evenals alle speciaal vervaardigde

hoofden en handen, door de Vereniging bekostigd. Verder zijn er enkele dingen gewijzigd aan de figuren in het diorama van de krijgsgevangenen barak. (Wybo Boersma).

'Diary of a Red Devil'

Bij deze Nieuwsbrief is een informatieblad gevoegd met de beschrijving van een recent verschenen boek, getiteld 'Diary of a Red Devil', door Albert Blockwell. Deze uitgave is ook te koop bij het Airborne Museum. Prijs: € 34,50.

Gevonden helm geïdentificeerd

In oktober 2005 vond Philip Reijnders in Oosterbeek-Laa een Britse parachutisten helm. Aanvankelijk was het een vuil en roestig geheel. Nadat hij was schoon gemaakt werd hij behandeld met was en werd de huidige toestand gestabiliseerd. De zweetband leverde interessante gegevens op. Deze zat niet meer aan het binnenwerk van de helm vast. Na benadeling waren op deze band de letters L, O en E te lezen. Door een digitale foto te maken en deze daarna op de computer te bewerken konden we tussen de O en de E de letter W lezen. Uit de gegevens van Philip bleek dat bij het 2^e Bataljon 'The South Staffordshire Regiment' een militair met de naam A.J. Lowe gediend heeft, die in het Benedendorp gevochten heeft. Hij is in Duitse krijgsgevangenschap geraakt, maar heeft oorlog overleefd. Hij overleed in 1991. Het is zeer waarschijnlijk dat de gevonden helm eens aan deze Lowe toebehoord heeft. De helm en zweetband zijn voorlopig tentoongesteld in de aanwinsten vitrine in het museum. (Roland Boekhorst, behoudsmedewerker Airborne Museum)

Welbikes in het nieuws

Een van de vervoermiddelen waar de Britse luchtlandingstroepen mee waren uitgerust was de zgn. 'Welbike', een kleine motorfiets, die in een container vanuit een vliegtuig kon worden gedropt. Ons lid Axe John Versluijs schreef er in 1996 een Ministory over (Nieuwsbrief no. 62). Deze Welbikes, soms ook wel 'parascooters' genoemd, zijn nu zeldzaam geworden en een groepje hobbyisten besloot in 2001 om er een aantal te gaan nabouwen. Het resultaat van vijf jaar werken was te zien op zondag 12 maart jl. Voor Hartenstein werden ze opgesteld: twee originele exemplaren en 22 nagemaakte Welbikes. Deze parade van 24 parascooters vormde het sluitstuk van dit unieke project.

60 Jaar 'THEIRS IS THE GLORY'

Dit jaar is het zestig jaar gelden dat de film 'Theirs is the Glory' in première ging. Dat gebeurde op 17 september 1946 in Arnhem, Londen en Ottawa. Het grootste deel van de opnamen voor deze speelfilm over de Slag om Arnhem werd gemaakt in Arnhem en Oosterbeek in augustus en september 1945. Ca. 200 man van de Eerste Britse Airborne Divisie keerden terug naar het voormalige slagveld om daar de strijd zo goed mogelijk te reconstrueren. Het wordt door velen gezien als de meeste 'authenticke' film over de strijd in 1944.

12 maart 2006. Voor het Airborne Museum staan 24 Welbikes opgesteld.

Nu, zestig jaar na de première zal er voor het eerst een DVD verschijnen met deze film met Nederlandse ondertiteling. Op de DVD zit naast de hoofdfilm ook een documentaire, die een beeld geeft van de locaties waar in 1945 werd gefilmd. De opnamen daarvoor werden afgelopen mei gemaakt. Daarnaast bevat het pakket een klein boekje over de geschiedenis van de film en een replica van het ticket dat bij de première aan de genodigden werd uitgereikt. Dit ticket was vervaardigd van aluminium van bij Arnhem neergekomen zweefvliegtuigen.

Op 9 september a.s. zal in de Concertzaal in Oosterbeek de nieuwe DVD worden gepresenteerd. Dit evenement, '60 Jaar Theirs is the Glory', wordt georganiseerd door Bal Video Producties uit Oosterbeek in samenwerking met de Vereniging Vrienden Airborne Museum. Leden van de VVAM hebben voorrang bij de toegang tot dit evenement en krijgen bovendien korting bij de aanschaf van het pakket met DVD. Bij deze nieuwsbrief is een bestelformulier ingesloten.

Lezing over 320 Squadron trok veel belangstelling

Op speciaal verzoek van ons lid Everard Bakker, organiseerde de VVAM op 10 mei een lezing in Kleyn Hartenstein in Oosterbeek. Op die avondbijeenkomst vertelde de Nederlandse veteraan Bertus Beukhof over zijn belevenissen als boordschutter bij het Nederlandse 320 Squadron tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dit squadron was uitgerust met Mitchell bommenwerpers.

De belangstelling voor dit evenement was groot, mede doordat er ook in de landelijke pers aandacht aan was besteed. Omdat door de korte voorbereidingstijd deze ingelaste lezing niet meer in de Nieuwsbrief kon worden geplaatst, werd hij aangekondigd op de website van de VVAM.

'A Sapper at Arnhem'

Eigenlijk zou je van alle mensen die betrokken zijn geweest bij de Slag om Arnhem de verhalen willen lezen. Veel meer dan de officiële rapporten geven deze persoonlijke verslagen een indringend beeld van de strijd, zoals die zich afspeelde in de straten, huizen en bossen van Arnhem en Oosterbeek. De publicatie van de belevenissen van Harry Faulkner-Brown, onder de titel 'A Sapper at Arnhem' is dan ook een uitstekend initiatief.

In september 1944 was Harry Faulkner-Brown kapitein bij de Royal Engineers. Hij was commandant

van no. 3 Troop 4th Parachute Squadron RE. Deze eenheid gaf steun aan de 4th Parachute Brigade.

In zijn boek geeft de auteur eerst een beschrijving van zijn opleidingsperiode. Daarna volgt de Slag om Arnhem. Met zijn eenheid landt hij op 18 september 1944 op de Ginkelse Heide. Via Johannahoeve, waar hij o.a. de landing van de Poolse gliders meemaakt, en de tunnel onder de spoorbaan bij Wolfheze, komt hij op 19 september terecht op het terrein van Ommershof aan de Graaf van Rechterenweg in Oosterbeek. Daar verdedigt hij met zijn eenheid de noordwest grens van de perimeter, totdat zij het bevel krijgen om zich te verplaatsen naar het gebied iets oostelijk van Hartenstein. Daar gaan ze op 22 september in stelling. Die nacht gaat hij met een aantal van zijn mannen naar het Benedendorp en assisteert hij bij het overzetten over de Rijn van bij Driel gelande Poolse parachutisten. De rest van de dagen neemt hij deel aan de gevechten in Oosterbeek, tot de evacuatie over de Rijn in de nacht van 25 op 26 september. Het laatste deel van het boek gaat over een aantal hoogtepunten uit zijn de naoorlogse leven.

Doordat hij zijn eigen ervaringen inpast in het algemene verloop van de strijd, is het een uiterst leesbaar en helder boek geworden. Die helderheid wordt nog vergroot door de uitstekende kaartjes, waarop de posities van no.3 Troop op de achtereenvolgende dagen duidelijk zijn aangegeven. Ook de vele interessante, niet eerder beschreven details, maken deze publicatie tot een waardevolle aanwinst in de immer groeiende reeks boeken over de Slag om Arnhem.

'A Sapper at Arnhem' telt 128 pagina's en bevat een groot aantal foto's. Het werd uitgegeven bij Sigmond Publishing, Renkum en is verkrijgbaar bij het Airborne Museum in Oosterbeek. Prijs € 17,50.

(Robert Voskuil)

Nieuws van Niall

Het lijkt nog ver weg, maar juni 2007 komt snel dichterbij. In die maand zal het vierde weekend speciaal voor leden van de VVAM uit het Verenigd Koninkrijk plaats vinden in Arnhem/Oosterbeek. Binnenkort wordt contact opgenomen met de 22 mensen die zich intussen hebben ingeschreven.

Het 'Museum of the Parachute Regiment and Airborne Forces' in Aldershot viert dit jaar zijn 60-jarig bestaan en het is de bedoeling om een jubileum-lezing te houden op 12 oktober. De onderwerpen die zullen worden behandeld zijn 1) de verdediging van de Van Limburg Stirum School bij de Rijnbrug in

Arnhem in september 1944 en 2) de Medische Services in de 1st Airborne Division in de Tweede Wereldoorlog. Ikzelf ben de spreker en uiteraard zijn leden van de Vereniging Vrienden van harte welkom. De lezing begint om 19.30 uur. Verdere details over dit evenement kunnen worden verkregen via mij of via het Airborne Forces Museum in Aldershot. (Niall Cherry)

Nogmaals 'Mary of Arnhem'

In Nieuwsbrief nummer 100 schreven wij over het aan het Airborne Museum geschonken 'Ausweis' van Helen Sensburg, die bekend werd als 'Mary of Arnhem'. Deze vrouw werkte in het laatste oorlogsjaar mee aan Duitse propaganda uitzendingen via de radio, uitgezonden vanaf Nederlands grondgebied en gericht op geallieerde troepen.

Naar aanleiding van dit artikel ontvingen wij van ons lid Peter Berends uit Leidschendam kopieën van Nederlandse en Engelse krantenknipsels, gedateerd 16 mei 1945, over dit onderwerp. Hierin wordt o.a. melding gemaakt van haar programma 'Arnhem calling', waaraan zij haar naam ontleende. Overigens wordt in de Nederlandse krant haar naam als 'Heleen Sentburg' gespeld. De foto, die bij een van de artikelen stond, hebben we, ondanks de matige kwaliteit, hierbij afgedrukt.

Armbanden van het Verzet gevonden

Onlangs werden bij graafwerkzaamheden in de tuin van de familie ter Horst naast de Oude Kerk in Oosterbeek-Laag de resten van een blikken doosje gevonden. Zo te zien was het een sigarendoosje. Daarin zaten de resten van twee armbanden van het Verzet. Deze stoffen banden waren gedrukt in een streepjespatroon met de letters 'ORANJE' er op. Het is bekend dat de 1^e Britse Airborne Divisie armbanden voor het Verzet bij zich had, maar die waren oranje met zwarte letters.

De gevonden armbanden zijn van een model dat eerder in de oorlog door droppingen aan het Verzet verstrekt werden. Daarbij werd de stof geleverd, terwijl in Nederland dan de letters 'ORANJE' er op gedrukt of soms geveerd werden. Het is zeer goed mogelijk dat de gevonden banden aan de heer Jan ter Horst toebehoord hebben en dat hij ze in zijn tuin verstopte om ontdekking te voorkomen. Waarschijnlijk heeft hij er nooit meer aan gedacht, want voor zover bekend heeft de heer ter Horst er later nooit meer over gesproken. De armbanden zijn nu in het Airborne Museum tentoongesteld.

(Wybo Boersma)

COLOFON

De Nieuwsbrief is een uitgave van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum Oosterbeek (Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek) en verschijnt vier keer per jaar. Het doel is bekendheid te geven aan het Airborne Museum, de Vereniging Vrienden en de geschiedenis van de Slag om Arnhem.

Telefoon museum: (026) 333 77 10

Redactie: drs. R.P.G.A. Voskuil en W. Boersma

FOTO VIA PETER BERENDS

Een foto van 'Mary of Arnhem' uit een krant van 16 mei 1945, genomen kort nadat ze gevangen was genomen.

Uitreiking rode baretten

Op 7 april jl. was het grasveld voor het Airborne Museum het toneel van een bijzondere ceremonie. De commandant van de Nederlandse Luchtmobiele Brigade had deze plaats uitgekozen om de rode baretten uit te reiken aan de mannen die met succes de zware militaire opleiding voor deze elite eenheid hadden voltooid. De nacht ervoor was er een indrukwekkende plechtigheid geweest op de Airborne Begraafplaats in Oosterbeek. Gewapend met fakkels hadden de Nederlandse parachutisten in opleiding daar deelgenomen aan een herdenking voor de Britse en Poolse militairen die in 1944 waren omgekomen bij de luchtlandingen in Nederland.

Redactieadres: Utrechtseweg 232, 6862 AZ Oosterbeek, e-mail: vvam@airbornemuseum.org

Penningmeester/ledenadministratie: Frits Miedema, telefoon (026) 333 64 76, e-mail: fymiedema@planet.nl

Coördinatie verzending, archivering & distributie losse nummers: Chris van Roekel, Oosterbeek.

Vormgeving: Hildebrand DTP, Wageningen.

Druk: Drukkerij Verweij Wageningen B.V.